

25. godina Speleološkog društva Karlovac

Povijest speleologije u Karlovcu

Grad Karlovac nalazi se na sjevernom pragu hrvatskog dijela Dinarskog krša. Zbog takvog položaja među njegovim se stanovnicima razvijao interes za špilje i jame tj. za speleologiju.

Iako razvoj speleologije u Karlovcu ide i dalje u povijest, prva speleološka organizacija osnovana je 1957. godine. Bio je to **Speleološki odsjek Planinarskog društva Dubovac (SOD)**. Ovaj odsjek je, uz veće ili manje prekide, djelovao dulje od 55 godina. Danas je, nažalost, možda ponovno ipak samo privremeno, neaktivan. Kratko vrijeme, od 1987. do 1988. godine, djelovalo je i **Speleološko društvo Myotis myotis**. Početkom Domovinskog rata rad SOD-a bio je ugašen. Krajem 1992. nekoliko karlovačkih speleologa, članova zagrebačkog Speleološkog odsjeka HPD "Željezničar" (SOŽ), ponovno pokreću rad SOD-a. U narednim godinama članstvo se znatno povećalo te su organizirane brojne aktivnosti, posebno speleološka istraživanja.

Povećanjem članstva rodila se i ideja o osnivanju samostalne speleološke organizacije. Tako je 18. 10. 1996. utemeljeno **Speleološko društvo Karlovac**.

Istraživanja i ekspedicije

Težište rada svakako je bilo na speleološkim istraživanjima. Najviše se istraživalo na području Karlovačke županije, na Velebitu i na Pelješcu, iako su članovi Društva sudjelovali i u brojnim istraživanjima diljem Hrvatske.

Ukupno je istraženo oko 500 različitih speleoloških objekata od koji je najdublja jama Olimp (danas 537 m dubine). Od istraženih speleoloških objekata ističu se oni dulji od 1000 m (Kojina jama duljine 1070 m, Ponor pod Kremenom duljine 1019 m, Sovin ponor i dr.). Među najveća otkrića svakako se treba uvrstiti istraživanje novih kanala u Gornjoj Cerovačkoj špilji u duljini od oko 2 km.

S obzirom na brojna istraživanja na sjevernom Velebitu, sudjelovanja u međunarodnim ekspedicijama u Rumunjskoj, Meksiku, Ukrajini, Francuskoj, Bosni i Hercegovini, Libanonu i Iranu, članovi društva dobro su ovladali vertikalnim speleološkim tehnikama, ali su posebno prepoznatljivi po proširivanju suženja i penjanju dimnjaka. Redovito se organiziraju speleološke škole, istraživački kampovi na Velebitu te izložbe i javna predavanja.

Članovi društva organizirali su, provodili ili sudjelovali u brojnim biospeleološkim istraživanjima, a među najznačajnijim otkrićima je pronalazak podzemne pijavice *Croatobranthus mestrovi* u jami Olimp.

Brojna su i arheološka istraživanja i otkrića naših članova među kojima se ističe pronalazak podzemne rimske nekropole s ostacima preko 50 ukopanih ljudskih tijela u Bubijevoj jami.

Od paleontoloških otkrića naših članova treba istaknuti nalaze špiljskih medvjeda u nekoliko špilja Karlovačke županije, u novim dijelovima Gornje Cerovačke špilje i u Jami na Javoru.

Značajna su i geospeleološka istraživanja članova društva. Istražuje se speleomorfologija i speleogeneza, posebno na Velebitu i u plitkom kršu karlovačke okolice. Također se istražuju paleoklimatske promjene na temelju zapisa u špiljskim sedimentima.

Rezultate svojih istraživanja članovi društva su prezentirali kroz više desetaka znanstvenih i stručnih radova te prezentacija na konferencijama i skupovima.